

Stanowisko nr 4/2/2021
Strony Pracowników i Strony Pracodawców
Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w Katowicach
z dnia 29 października 2021 r.
w sprawie przyszłości hutnictwa stali w województwie śląskim oraz w całym kraju

W dniu 29 czerwca 2021 r. odbyły się obrady plenarne Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w Katowicach poświęcone konsekwencjom gospodarczym wzrostu cen uprawnień do emisji CO₂, zwłaszcza ich oddziaływaniu na rozwój przemysłu w województwie śląskim oraz w całym kraju.

Niniejsze stanowisko Strony Pracowników i Strony Pracodawców ma za przedmiot zaalarmowanie w temacie niepożądanych skutków w powyższym zakresie dla przyszłości hutnictwa stali w województwie śląskim oraz w całym kraju, a także wskazanie pakietu niezbędnych działań regulacyjnych mających na celu – w świetle tego wyzwania – zabezpieczenie funkcjonowania, a w dalszym horyzoncie czasowym, rozwoju tego przemysłu, będącego fundamentem rozwoju gospodarczego w XXI wieku.

Hutnictwo stali w Unii Europejskiej mierzy się obecnie z największym wyzwaniem w całej swojej wielowiekowej historii. Mając zrozumienie dla powodów i celów wprowadzenia unijnej polityki klimatycznej, należy jednocześnie wskazać, że dla hutnictwa stali oznacza ona konieczność przeprowadzenia w bezprecedensowym tempie niewielu lat i w bezprecedensowej skali kompleksowej transformacji technologicznej. Przyczyną tego jest zaostrzenie celów klimatycznych Unii Europejskiej i zmiany regulacyjne skutkujące ograniczeniem przydziału darmowych uprawnień do emisji CO₂ oraz gwałtownym wzrostem cen tych uprawnień. Dla dalszego trwania hutnictwa stali w UE rezultatem tej transformacji musi być zatem:

- 1) drastyczne zmniejszenie poziomu emisji bezpośrednich CO₂, skoro przy obecnie stosowanej na światową skalę technologii wielkopiecowej (BF/BOF) nieuniknione jest powstawanie CO₂ (ruda żelaza jest bowiem zredukowana chemicznie przy wykorzystaniu koksu),
- 2) zapewnienie hutnictwu konkurencyjnej kosztowo energii elektrycznej,
- 3) zabezpieczenie – na czas konieczny dla przeprowadzania przedmiotowej transformacji – konkurencyjności unijnego hutnictwa na europejskim i na innych kluczowych rynkach.

Szereg Państw Członkowskich podjęło wszechstronne działania w powyższym zakresie, w szczególności kraje odpowiadające za największą produkcję stali w UE, jak na przykład Niemcy i Francja. Już teraz można stwierdzić, że działania te zaowocują wzmocnieniem ich znaczenia w świecie, analogicznie do rezultatów wsparcia przemysłu OZE kilkanaście lat temu.

Opisane powyżej wyzwania tym bardziej materializują się w Polsce, która jako jeden z niewielu krajów UE posiada hutnictwo wielkopiecowe, a przy tym - ze względu na skalę nawęglania energetyki – ponosi nadzwyczajne koszty polityki klimatycznej, przekładające się na niekonkurencyjne ceny energii elektrycznej. Taki stan rzeczy powoduje szczególne wyzwanie, ale i szansę rozwojową dla gospodarki województwa śląskiego i całego kraju, skoro hutnictwo stali w Polsce wspiera ok. 150 tys. miejsc pracy i ponad 1% polskiego PKB.

Strona Pracowników oraz Strona Pracodawców od wielu lat apelowała o potrzebę pilnych zmian w zakresie zabezpieczenia konkurencyjności krajowego hutnictwa. Apele te pozostawały jednak bez należytej reakcji. Przeważała za to beztroska przejawiająca się w przyjmowaniu niemal za pewnik, że poziom cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla pozostawanie na jednocyfrowym poziomie. Tym pilniejsze są zatem działania teraz, przy poziomie przewyższającym 50 EUR/tCO₂, z perspektywą wzrostu do ponad 100 EUR/tCO₂.

Jasne zatem staje się, że hutnictwo w Polsce nie przetrwa bez odpowiedzialnego partnerstwa wszystkich stron dialogu społecznego. Takiego pełnego zaangażowania wciąż jednak nie ma – dość wskazać, że w ogłoszonym w czerwcu br. projekcie „*Terytorialnego Planu Sprawiedliwej Transformacji Województwa Śląskiego 2030*” wyrażenie „hutnictwo” przywołane zostaje tylko jeden raz, i to wyłącznie w kontekście przedstawienia danych statystycznych na temat struktury rodzajowej handlu międzynarodowego.

* * *

Mając na względzie przyszłość hutnictwa w województwie śląskim i w całym kraju, pilne staje się:

1. Zapewnienie dedykowanego wsparcia dla transformacji przemysłu hutniczego

Uwzględniając polską specyfikę, strategia dekarbonizacji wymusza stopniową zmianę obecnie stosowanej technologii wielkopiecowej i konwertorów tlenowych na technologię pieca elektrycznego (EAF) funkcjonującego w kombinacji z instalacją Bezpośredniej Redukcji Żelaza (DRI). Proces ten wiązać się będzie z licznymi w miliardach złotych kosztami inwestycyjnymi i operacyjnymi. Ta transformacja odbywać się będzie w okolicznościach coraz wyższych cen uprawnień do emisji CO₂. Konieczne jest zatem zagwarantowanie rozwiązań mających na celu łagodzenie skutków wzrostu cen uprawnień i zapewnienie finansowego wsparcia dla projektów dekarbonizacyjnych w hutnictwie.

Według publicznie dostępnych danych, w samym tylko 2021 roku budżet Polski zasilony zostanie kwotą ok. 25 mld zł wpływów z uprawnień do emisji (będących w ujęciu ekonomicznym swoistym podatkiem węglowym). W latach 2021-2030 wpływy te można zatem oszacować na poziomie zdecydowanie ponad 200 mld zł. Z tych ogromnych środków obecnie finansowane są różne wydatki budżetu Państwa nie powiązane z energetyką i przemysłem. Oznacza to, że koszty unijnej polityki klimatycznej bezpośrednio obciążające energetykę i przemysł w dużym stopniu wspierają bieżące krajowe potrzeby budżetowe, gdy tymczasem, z punktu widzenia swojego celu, powinny być one wprost ukierunkowane na transformację sektora energetycznego i przemysłu energochłonnego.

W tej sytuacji postulujemy, aby całość środków pozyskanych z przychodów ze sprzedaży uprawnień do emisji była przeznaczona na wsparcie inwestycji w energetyce oraz na utrzymanie międzynarodowej konkurencyjności w przemyśle energochłonnym.

2. Rozwiązanie problemu niekonkurencyjnych cen energii elektrycznej dla przemysłu

W procesie dekarbonizacji sektora skutkującej przejściem do metalurgii elektrycznej oraz do rozwiązań opartych na wodorze, docelowe zapotrzebowanie na energię elektryczną wynikające z procesów hutniczych zmieni się z obecnych ok. 6 TWh do poziomu 25-30 TWh rocznie. W perspektywie długoterminowej oznacza to potrzebę stworzenia otoczenia regulacyjnego umożliwiającego rozwój energetyki opartej na OZE dającej realną szansę obniżenia kosztów energii elektrycznej w Polsce, a odbiorcom przemysłowym takim jak huty możliwość rozwoju własnych jednostek OZE, także w sytuacjach, w których jednostka wytwórcza zlokalizowana jest w innym miejscu niż miejsce poboru energii. Z drugiej strony, hutnictwo nie może ponosić dotychczasowego poziomu liczących kosztów

regulacyjnych - niezbędna jest m.in. zmiana progów uprawniających do ulgi od stosownych opłat oraz obniżenie poziomu obowiązku umarzania świadectw pochodzenia.

3. Zapewnienie stabilnych i bezpiecznych warunków funkcjonowania polskiego przemysłu w okresie transformacji technologicznej

W procesie transformacji technologicznej hutnictwo będzie narażone na dewastujące rynek stalowy ataki ze strony nieuczciwych konkurentów, szczególnie spoza UE nie ponoszących kosztów ambitnej polityki klimatycznej. Konieczne staje się zatem zabezpieczenie warunków uczciwej konkurencji, które dadzą unijnemu, w tym krajowemu hutnictwu, niezbędny czas na dokonanie dziejowej transformacji technologicznej.